

ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ : ศึกษากรณี ผู้พิพากษาไปเป็นกรรมการในหน่วยงานอื่นของรัฐ

ลภัสรดา ภูมิรินทร์*
ศาสตราจารย์ ดร.ไพศิษฐ์ พิพัฒน์กุล**

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมของข้าราชการตุลาการศาลยุติธรรมในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับกรณีผู้พิพากษาไปทำหน้าที่เป็นกรรมการในหน่วยงานอื่นของรัฐ อันเป็นปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของหลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา หลักความเป็นกลางของศาล และหลักการขัดแย้ง ในบทบาทหน้าที่

ประเทศไทยมีรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าประชาชนเป็นใหญ่ แต่ในความเป็นจริงนั้น ประชาชนไม่สามารถใช้อำนาจได้อย่างแท้จริงเนื่องจากจำนวนประชากร ที่มีมาก จึงได้มีการมอบอำนาจให้แก่องค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญเพื่อใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน โดยมีการนำหลักการแบ่งแยกอำนาจ (The Separation of the Power) และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance) มาใช้ โดยมีองค์กรหลักที่ใช้อำนาจอธิปไตย ได้แก่ รัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาลซึ่งมีผู้พิพากษาเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการโดยการตัดสินอรรถคดีต่างๆ อีกทั้งยังมีบทบาทหลักในการตีความตัวบทกฎหมายให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งถือเป็นการทำหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษานั้นประการสำคัญคือบุคคลที่เป็นผู้พิพากษาจะต้องยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระ ความเป็นกลาง อันเป็นหลักที่จะให้ความคุ้มครองมิให้ผู้พิพากษาถูกแทรกแซงจากทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งผู้พิพากษาระดับสูงจะสมอบว่าตนนั้นอยู่ในฐานะที่สังคมคาดหวังว่าจะต้องเป็นบุคคลที่ยึดมั่นในคุณธรรมและหลักการ เนื่องจากต้องแบกรับภาระทั้งในฐานะที่เป็นผู้พิพากษาและตัวแทนขององค์กรศาล หากผู้พิพากษาซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ตัดสินคดีพร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นกรรมการในหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ภายใต้การดูแลของฝ่ายบริหาร อาจถือเป็นการขัดต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจเนื่องจากศาลเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการ หากไปทำหน้าที่ในองค์กรที่อยู่ภายใต้การดูแลของฝ่ายบริหารอาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสน อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอิสระของศาล และอาจเป็นการขัดกันในด้านตำแหน่งหน้าที่ (Incompatibility) ดังนั้นในการดำรงตนทั้งในทางส่วนตัวและในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาจึงต้องยึดถือหลักการดังกล่าว โดยปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของข้าราชการตุลาการซึ่งถือเป็นกรอบกำหนดให้ผู้พิพากษาถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตัวผู้พิพากษาและองค์กรศาล ก่อให้เกิดความศรัทธาและได้รับความไว้วางใจจากประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยว่าการทำหน้าที่ของผู้พิพากษามีได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของบุคคลหรือองค์กรใด

ผลของการศึกษาพบว่า ในการปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดีของผู้พิพากษานั้นนอกจากจะต้องยึดถือหลักความเป็นกลาง และความเป็นอิสระของศาลโดยที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลใดทั้งภายในและภายนอกจิตใจแล้วในการดำรงตนในฐานะผู้พิพากษาที่ถือเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในทางวิชาการกฎหมายซึ่งอาจ

ได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในองค์กรอื่นด้วย ในการทำหน้าที่นั้น ผู้พิพากษาจะต้องรักษาความเป็นกลางของศาลในฐานะที่เปรียบเสมือนเป็นผู้แทนองค์กรศาล โดยระมัดระวังในการไปทำหน้าที่เป็นกรรมการในหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งเป็นองค์กรต่างอำนาจอริปไตยกัน อาจเป็นการไม่สอดคล้องต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจ และในฐานะส่วนตัวหากบุคคลผู้นั้นเคยปฏิบัติหน้าที่หรือให้ความเห็นทางกฎหมายที่เป็นการใช้ดุลพินิจเกี่ยวข้องในเรื่องเดียวกันมาก่อน อาจถือเป็นการขัดแย้งในบทบาทหน้าที่

ABSTRACT

This thesis's aim is to examine the Code of Judicial Conduct in the provision concerning a judge serving as a committee in other organization, which can cause a legality problem with the principle of separation of powers, judicial independence, judicial impartiality, and incompatibility.

Thailand is a democratic country where the highest power belongs to the citizens. However, in reality, the people cannot exercise their power directly due to the number of people. Therefore, the power is assigned to three organizations as provided in the constitution in order to exercise the power in the place of the people. A principle of separation of power and check and balance are used to maintain balance of the allotted power. The power is delegated to three branches, namely, legislative branch, executive branch, and judicial branch. The judicial power is exercised by judges in the rendering of judgment and by interpreting the law according to its legislative intent. These duties are for the purpose of protecting the rights and freedoms of the people. The principles that are important for the persons serving as judges are the judicial independence and impartiality which help to prevent the intervention from both inside and outside the organization. The judge, as an individual and as a representative of the court of justice, should always remember that they are expected to abide by moral and principle. If a judge who has a duty to adjudicate cases also serve as a committee in another organization under the executive branch, it may be contradicting to the separation of power principle. This is because a judge has the judicial power and if they also serve under the control of the executive power, it may lead to a question of its righteousness and appropriateness from the people. Such conduct will also affect the impartiality of the court and it may be deemed an incompatibility of duty. Thus, for the benefit of the judge and the court of justice, it is important that a judge, both personally and dutifully, should carry oneself by these principles and rigorously abide by the Code of Judicial Conduct that set boundaries of the judges' demeanor. This is also for the purpose of gaining the trust and confidence of the people, the owner of the democracy power, in the operation of the court that will not be under an influence of any person or organization.

The result of the study has found that other than maintaining the impartiality and judicial independence, in the case where the judges, which are experts in the legal field, are appointed to

serve in other organizations, they should retain their impartiality as they are in the position of a representative of the court. They should also be cautious when serving as a committee in the organization under the executive branch, another branch of power, so that it is not in contradiction of the principle of separation of powers. Moreover, if a judge has personally expressed legal opinion or used the discretion in the same topic, it may also be deemed as constituting an incompatibility.

บทนำ

บทบาทของผู้พิพากษาในการพิจารณาพิพากษาคดี มีผลต่อการสร้างบรรทัดฐานพฤติกรรมให้แก่สมาชิกในสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาจึงเป็นการแบกรับภาระและความคาดหวังให้ต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอย่างถูกต้องเป็นธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมและความคาดหวังของประชาชนในยุคสมัยของรัฐที่เป็นนิติรัฐ

ในประเทศที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ผู้พิพากษาเป็นผู้ใช้อำนาจตุลาการ มีบทบาทหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่สังคม ถือเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้ที่เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอีกด้วย ดังนั้น ในการพิจารณารรคดีของผู้พิพากษาจึงต้องยึดมั่นในหลักความเป็นอิสระ และความเป็นกลางของศาลโดยแสดงออกผ่านทางคำพิพากษาที่เป็นไปตามหลักความยุติธรรม และหลักกฎหมายโดยปราศจากอิทธิพลครอบงำจิตใจจากบุคคลหรือองค์กรใด ๆ

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ

การดำรงตนในชีวิตส่วนตัวของผู้พิพากษานั้นมีสถานะทั้งที่ผู้พิพากษาในฐานะส่วนตัว และการเป็นผู้พิพากษาที่เป็นตัวแทนของสถาบันศาล การประพฤติปฏิบัติตนทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการนั้นพึงยอมรับว่าตนจะต้องแบกรับภาระของความคาดหวังมากกว่าวิชาชีพอื่น เนื่องจากความศรัทธาและความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อวิชาชีพผู้พิพากษาและสถาบันศาลว่าจะเป็นที่พึ่งสุดท้ายของประชาชน หากสังคมใดที่ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อสถาบันศาล ความศรัทธาต่อบทบัญญัติของกฎหมายก็จะลดลง และศาลก็จะไม่ใช่สถาบันที่สามารถระงับข้อพิพาทของสาธารณชนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกต่อไป เมื่อเป็นเช่นนั้นสาธารณชนก็จะขาดซึ่งความเคารพและอาจละเมิดกฎหมายได้ ดังนั้นการรักษาไว้ซึ่งหลักความเป็นกลางและความเป็นอิสระของศาลจึงมีความสำคัญหากว่ารัฐมีหลักประกันความเป็นอิสระและความเป็นกลางของศาลที่ไม่เพียงพอแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกระบวนการยุติธรรมได้

จากบทบาทของผู้พิพากษาดังได้กล่าวมาแล้ว หากพิจารณาในด้านองค์กรถือว่าสถาบันศาลเป็นองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยตามหลักการสำคัญในหลักนิติรัฐ คือหลักการแบ่งแยกอำนาจ (Separation of Powers) ซึ่งเป็นหลักการที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้มีการแบ่งแยกอำนาจรัฐออกไปตามภารกิจของรัฐ (วรเจตน์ ภาคีรัตน์, 2555 : 149) เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐเป็นไปโดยคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยมีการแบ่งแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจออกเป็น อำนาจนิติบัญญัติ ซึ่งมีรัฐสภาเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจ อำนาจบริหารมีคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจ และอำนาจตุลาการซึ่งมีสถาบันศาลเป็น

ผู้ใช้อำนาจดังกล่าว โดยแต่ละองค์กรมีภารกิจหน้าที่แยกจากกันชัดเจน แต่ยังคงมีความสัมพันธ์กันในลักษณะ
ดุลและคานอำนาจ ทำให้แต่ละองค์กรสามารถตรวจสอบซึ่งกันและกันได้ ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการ
ดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของรัฐนั้นองค์กรต่าง ๆ จะไม่ใช้อำนาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ
ของประชาชน ดังนั้น เพื่อให้หลักการแบ่งแยกอำนาจดังกล่าวสัมฤทธิ์ผลและส่งเสริมหลักนิติรัฐ การปฏิบัติ
หน้าที่ขององค์กรตุลาการจึงต้องให้ความสำคัญต่อหลักการดังกล่าวด้วย

ประมวลจริยธรรมของข้าราชการตุลาการต่างประเทศ

จากความสำคัญของหลักการข้างต้นผู้ที่เป็นผู้พิพากษาจึงต้องดำรงตนโดยยึดถือกรอบ หรือ
ประเพณีปฏิบัติในฐานะวิชาชีพผู้พิพากษา ทั้งในการปฏิบัติหน้าที่พิจารณาพิพากษาคดี และในการ
ดำรงชีวิตส่วนตัว จะต้องเป็นไปตามที่ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการได้บัญญัติไว้ ซึ่งหลักการทาง
จริยธรรมที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นต้นแบบของมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้พิพากษาหลายประเทศ
ทั่วโลก คือ “หลักการบังกาลอร์ว่าด้วยจริยธรรมของตุลาการ” บัญญัติขึ้นในปี พ.ศ.2545 จากการประชุม
ร่วมกันของผู้พิพากษาผู้ทรงคุณวุฒิกว่า 80 ประเทศทั่วโลกที่มีพื้นฐานทางกฎหมายที่แตกต่างกัน แต่มี
ความมุ่งหมายเดียวกันที่จะร่วมกันร่างต้นแบบประมวลจริยธรรมตุลาการให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้
ประเทศสมาชิกสามารถนำไปอนุวัติใช้ในประเทศได้ตามความเหมาะสม ซึ่งหลักการดังกล่าวให้ความสำคัญกับ
หลักนิติธรรม หลักการแบ่งแยกอำนาจ และหลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา ซึ่งถือเป็นหลักการพื้นฐาน
ของประชาธิปไตย ซึ่งได้มีการนำไปปรับใช้และบัญญัติไว้ในประมวลจริยธรรมของผู้พิพากษาของหลาย
ประเทศ (สรารุท เบญจกุล, 2555 : 1)

ทั้งนี้ เนื้อหาของประมวลจริยธรรมของผู้พิพากษาในแต่ละประเทศย่อมแตกต่างกันออกไป
ตามระบบกฎหมาย จารีตประเพณี และประวัติศาสตร์ของแต่ละสังคม ซึ่งมีมุมมองหรือทัศนคติต่อผู้
พิพากษาแตกต่างกันออกไป บางประเทศเห็นว่าผู้พิพากษาควรเป็นแบบอย่างในการดำรงตน เป็นผู้
มีคุณธรรมและจริยธรรมสูง เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่สังคมทั่วไป เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส มองว่าผู้พิพากษา
คือผู้ที่รักษากฎหมายโดยมุ่งหมายที่จะปกป้องและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ความสำคัญกับ
หลักนิติรัฐและหลักการแบ่งแยกอำนาจ สหรัฐอเมริกามองว่าผู้พิพากษาควรมีเสรีภาพเช่นเดียวกับ
ประชาชน การแยกผู้พิพากษาออกจากกิจกรรมนอกเหนือตำแหน่งหน้าที่โดยเด็ดขาดนั้นเป็นเรื่องที่เป็นไป
ไม่ได้และไม่สมควร สำหรับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีนั้นมุมมองต่อจริยธรรมของผู้พิพากษาว่าเป็น
เพียงลายลักษณ์อักษรที่บัญญัติขึ้นมาแต่เพียงภายนอก แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือมโนธรรมสำนึกซึ่งอยู่ภายใน
จิตใจของผู้พิพากษา การจะรักษามาตรฐานทางจริยธรรมนั้นต้องคำนึงถึงหลักการแบ่งแยกอำนาจและหลัก
ความเป็นอิสระของผู้พิพากษา อีกทั้งต้องมีความรับผิดชอบในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองให้
สม่ำเสมอ

ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการของประเทศไทย

ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการของประเทศไทย เป็นประมวลความประพฤติที่ ผู้
พิพากษาจะต้องประพฤติปฏิบัติตามเพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงในทางที่ดีเพื่อให้การทำงาน
หรือการประกอบอาชีพเป็นไปอย่างถูกต้อง อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จ และความเจริญรุ่งเรืองของผู้
พิพากษาและสถาบันศาลยุติธรรม อีกประการหนึ่งประมวลจริยธรรมของตุลาการถือเป็นเครื่องมือหนึ่ง

ช่วยให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา และการดำรงตนในฐานะส่วนตัวว่าผู้พิพากษาได้ปฏิบัติตนให้เป็นไปตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เป็นการแสดงออกถึงความบริสุทธิ์และโปร่งใสของผู้พิพากษาและสถาบันศาลซึ่งถือเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสถาบันศาลยุติธรรมถือเป็นองค์กรซึ่งเป็นที่พึ่งของประชาชน และเป็นองค์กรที่มีภารกิจในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติรับรองและคุ้มครองไว้

ปัญหากรณีผู้พิพากษาไปเป็นกรรมการในหน่วยงานอื่นของรัฐ

ประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการ มีค่าบังคับในทางวินัย หากผู้พิพากษาไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรม อาจถูกลงโทษทางวินัย ผู้พิพากษาจึงต้องยึดถือและปฏิบัติตามบทบัญญัติในประมวลจริยธรรมอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันผู้พิพากษามีสถานะที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากสังคมทั่วไปว่าเป็นผู้ทรงภูมิรู้ในทางกฎหมาย จึงมักจะได้รับการขอร้องจากหน่วยราชการอื่นให้ไปช่วยปฏิบัติงานอันเกี่ยวกับหน่วยราชการนั้น การที่ผู้พิพากษาจะไปช่วยปฏิบัติหน้าที่ให้กับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ตามคำขอร้องนั้น นับว่าเป็นการปฏิบัติตนเพื่อประโยชน์แก่ราชการโดยรวมส่วนหนึ่ง แต่กรณีที่ผู้พิพากษาไปดำรงตำแหน่งในหน่วยงานที่อยู่ต่างอำนาจอธิปไตยอาจเป็นการไม่สอดคล้องต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจ หรืออาจขัดต่อหลักการขัดแย้งในบทบาทหน้าที่ ซึ่งหลักการทั้งสองมีจุดเชื่อมโยงกันเนื่องจากเป็นหลักที่มาจากหลักการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย ซึ่งไม่ใช่แค่เพียงหลักการเกี่ยวกับสถาบันที่ใช้อำนาจรัฐเท่านั้น แต่เป็นหลักการที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลด้วย (คณิต ฅ นคร, 2550 : 31) เมื่อพิจารณาหลักการของการแบ่งแยกองค์กรผู้ใช้อำนาจของรัฐ การที่ผู้พิพากษาไปดำรงตำแหน่งในองค์กรของฝ่ายบริหารในเวลาเดียวกันนั้นถือว่าเป็นการปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องต่อหลักการแบ่งแยกอำนาจย่อมทำให้เป็นการยากที่หลักนิติรัฐจะสัมฤทธิ์ผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรณีที่ผู้พิพากษาซึ่งเป็นข้าราชการประจำ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรตุลาการซึ่งเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจตุลาการ มีหน้าที่ในการพิจารณาพิพากษาคดีและในขณะเดียวกันก็ไปดำรงตำแหน่งในหน่วยอื่นของรัฐในองค์กรที่อยู่ภายใต้การบริหารงานของฝ่ายบริหาร ทำหน้าที่พิจารณาร่างกฎหมายและสามารถใช้ดุลพินิจในการเสนอแก้ไขร่างกฎหมายในส่วนที่เป็นหลักการและสาระสำคัญของกฎหมายได้ หากพิจารณาจากหลักการแบ่งแยกอำนาจจะเห็นว่าทั้งสององค์กรต่างก็เป็นองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยต่างกัน การดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่สอดคล้องกับหลักการแบ่งแยกอำนาจ ทำให้เกิดข้อวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนในสังคมถึงความถูกต้องและเหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นใจในความเป็นอิสระของผู้พิพากษาและสถาบันศาลได้ในระยะยาว

ในการดำรงตำแหน่งไปพร้อมกันทั้งสององค์กรนั้น เห็นว่ากรณีนี้ขัดต่อหลักการขัดแย้งในบทบาทหน้าที่ เนื่องจากหลักการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโลกเพื่อสร้างโครงสร้างความสัมพันธ์ให้เป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ เพื่อรักษาดุลอำนาจระหว่างฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายตุลาการ โดยกำหนดให้บุคคลคนเดียวดำรงตำแหน่งหน้าที่รัฐได้เพียงหนึ่งตำแหน่งเท่านั้น เพราะหากบุคคลสามารถดำรงตำแหน่งสองตำแหน่งหรือมากกว่าสองตำแหน่งในเวลาเดียวกันได้ จะทำให้การทำหน้าที่แต่ละหน้าที่จะขาดความเป็นอิสระ และย่อมจะสร้างผลเสียต่อกระบวนการรับรองคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน รวมถึงก่อให้เกิดความเคลือบแคลงสงสัยแก่สังคมและประชาชนทั้งหลายถึงความ

สุจริต โปร่งใส ความเป็นกลาง ความอิสระ และความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา(รัฐวิทย์ เรื่อง ประโคน, 2555 : 75)

ปัจจุบันบทบัญญัติในประมวลจริยธรรมของข้าราชการตุลาการกำหนดไว้ว่าผู้พิพากษาสามารถไปเป็นกรรมการในหน่วยงานอื่นของรัฐได้ แต่ยังไม่มียกเว้นที่กล่าวถึงหรือคำนึงถึงหลักการแบ่งแยกอำนาจไว้โดยตรง ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาดังต่อไปนี้

กรณีที่ผู้พิพากษาไปเป็นกรรมการในหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการให้ความสำคัญของการแบ่งแยกอำนาจในภาพรวม หรือกำหนดเป็นบทบัญญัติเฉพาะในประมวลจริยธรรมข้าราชการตุลาการว่า ผู้พิพากษาคควรรักษาความเป็นอิสระจากอำนาจบริหารและอำนาจนิติบัญญัติ ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ และพึงแสดงให้เห็นว่า ศาลยุติธรรมให้ความสำคัญกับหลักการแบ่งแยกอำนาจซึ่งเป็นหลักการหนึ่งของระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย และจะช่วยให้บุคลากรฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติรวมทั้ง นักกฎหมาย ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไปเกิดความเข้าใจและให้การสนับสนุนฝ่ายตุลาการ มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

คณิต ณ นคร. “การสวมหมวกหลายใบ (1).” มติชนสุดสัปดาห์. ปีที่ 28. ฉบับที่ 1421. (2550) :

31 – 32.

รัฐวิทย์ เรื่องประโคน. “หลักขัดกันของตำแหน่งหน้าที่ของรัฐ : ศึกษากรณีบุคคลดำรงตำแหน่งฝ่ายนิติบัญญัติและตำแหน่งฝ่ายบริหารในเวลาเดียวกัน.” วิทยานิพนธ์

นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายมหาชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

วรเจตน์ ภาคีรัตน์. คำสอนว่าด้วยรัฐและหลักกฎหมายมหาชน. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2555.

สรารัฐ เบญจกุล. “จริยธรรมของตุลาการ.” <http://www.manager.co.th/Daily/>

ViewNews.aspx?NesID=9550000016945, 21 พฤศจิกายน 2559.